

K VŠEVOJSKOVÝM TAKTICKÝM CVIČENÍM

(Pokračování z VM č. 7/1986)

Zkušenosti z taktických a velitelsko-štabních cvičení svědčí o tom, jak významně jejich průběh a výsledky ovlivňuje připravenost příslušníků ředitelství cvičení a rozhodčí služby.

V první části článku jsem se zabýval osobním podílem řídicího cvičení při zahájení přípravy na cvičení. Dalším hlediskem, kde se výrazně projevuje jeho osobní vliv, je právě příprava generálů a důstojníků ředitelství cvičení a rozhodčí služby. Ke splnění cílů cvičení musí tato příprava zabezpečit:

- správné pochopení zámyslu cvičení, vlastní úlohy a povinností při přípravě velitelů, štábů a výcviku vojsk, hlavních teoretických zásad procvičované tematiky,

- podrobné seznámení se s terénem v prostoru cvičení,
- jeho vysokou poučnost.

Proto je řídicí cvičení povinen osobně připravovat štáb ředitelství cvičení, své zástupce, pomocníky, vojskové a úsekové rozhodčí. Tito pak připravují podřízené důstojníky, skupiny a jednotky, vyčleněné k zabezpečení cvičení.

Struktura přípravy by měla zahrnovat:

- studium příslušných statí řádů, předpisů a dalších důležitých materiálů,
- studium dokumentů k organizaci a provedení cvičení,
- přípravu příslušníků ředitelství cvičení a rozhodčí služby v terénu,
- nácvik ke sladění rádiových sítí.

Teoretickou přípravu příslušníků ředitelství cvičení a rozhodčí služby je vhodné uskutečňovat metodou lekcí, seminářů, promítáním výcvikových filmů, na plastických stolech a samostatným studiem.

Rozhodující část přípravy těchto orgánů však musí probíhat v terénu — v prostoru plánovaného cvičení, a to formou **rekognoskace**. V jejím průběhu řídicí cvičení stanoví a upřesní:

- výchozí prostory rozmístění štábů a vojsk,
- bojové úkoly a osy přesunu,
- prostory (úseky) procvičování základních učebních úkolů rozehry boje,
- prostory imitace úderů, včetně úderů ZHN,

- charakter a obsah opatření k budování prostoru cvičení a k tomu potřebné množství sil a prostředků,
- místa velení, organizaci spojení a pořádkové služby ředitelství cvičení,
- prostory soustředění vojsk po skončení cvičení a způsob přesunu do místových posádek,
- bezpečnostní opatření a opatření k předcházení škod a ztrát.

Při rekognoskaci je potřebné zvažovat a hodnotit možné varianty vývoje situace na základě rozhodnutí cvičících velitelů, probrat pravděpodobné situace, které mohou vzniknout při plnění jednotlivých učebních úkolů, a způsoby, jak na ně reagovat rozehrou boje stran. Je zapotřebí určit rovněž přibližný čas dosažení jednotlivých čar, postup práce ředitelství cvičení a rozhodčí služby.

Po skončení přípravy v terénu musí mít každý příslušník ředitelství cvičení a rozhodčí služby jasnou představu o průběhu cvičení, způsobech plnění jednotlivých učebních úkolů a o svém podílu při zabezpečování splnění cílů cvičení.

Je důležité, aby závěry z přípravy v terénu, zejména případné změny a upřesnění, které nařídil řídící cvičení, byly zapracovány do všech dokumentů cvičení.

V předpise pro organizaci a provedení taktických a velitelsko-štabních cvičení v terénu je stanoveno uskutečnit před jejich zahájením **rádiový nácvik** ředitelství cvičení a rozhodčí služby ke sladění rádiových sítí a k získání zkušeností z práce na pojítkách s využitím prostředků a pomůcek pro utajené velení. (Toto opatření se dosud nepraktikovalo a mělo by přispět ke zkvalitnění informačního toku a velení v sítích ředitelství cvičení a rozhodčí služby.)

Důležité místo ve zvládnutí úkolů cvičení má **příprava cvičících** velitelů, štábů a vojsk, kterou je zapotřebí předem zajistit v plánu bojové a politické přípravy. Tato nesmí narušit metodickou posloupnost bojového sladění jednotek.

V dokumentech na výcvikový rok je stanoveno, aby příprava velitelů, štábů a vojsk byla dlouhodobě plánována, a to právě k vyvrcholení polní přípravy, což jsou na jednotlivých stupních taktická nebo velitelsko-štabní cvičení v terénu.

Podle mého názoru nebyl tento úkol vždy plně pochopen a realizován. Nesmíme dopustit, aby např. několik měsíců před divizním taktickým cvičením, jehož tematika je dána dokumenty na výcvikový rok, byl vykonán štabní nácvik, jako forma přípravy velitelů a štábů na toto cvičení, se zcela odlišnou tematikou.

Myslím, že zpracování zvláštních plánů přípravy na cvičení nemá mimořádný význam, neboť jen rozšiřují a doplňují již schválené plány bojové a politické přípravy.

Příprava na cvičení má být předem zahrnuta v samotných plánech bojové přípravy, promyšleně a cílevědomě sladěna s přidělováním učebně výcvikové základny, technikou a dalšími opatřeními. Především proto, že např. důstojníci jsou na tato cvičení připravováni zejména na plánovaných akcích, jakými jsou velitelská shromáždění a velitelská příprava, řízení polního výcviku vojsk i samostatná příprava. Z uplatňovaných metod jde především o taktické letučky, skupinová cvičení, štabní nácviky, velitelsko-štabní cvičení i taktická cvičení s vojsky na nižších stupních. Bezprostředně před cvičením je nutné prověřit znalosti bojových řádů, vlastních zbraní a techniky, organizace, výzbroje a zásad vedení boje pravděpodobného nepřítele i bezpečnostních opatření.

Obdobně je třeba promyslet a zplánovat i přípravu vojsk, a to tak, aby byly dodrženy zásady posloupnosti výcviku. Zvláštní pozornost vyžaduje příprava na ta cvičení, která jsou uskutečňována na začátku výcvikového období, kde je potřeba se zaměřit zejména na řídiče bojové a dopravní techniky.

V článku jsem chtěl upozornit na některé zvláštnosti připravovaného předpisu „**Organizace a provedení vševojskových taktických cvičení a velitelsko-štábních cvičení v terénu**“, jehož zásady se začínají v praxi již uplatňovat a ověřovat. Nová opatření a celá koncepce tohoto předpisu směřuje ke zkvalitnění organizace, zabezpečení a vykonání nejdůležitějších zaměstnání polní přípravy velitelů, štábů a vojsk.

Předpis vytváří podmínky i pro pestřejší a složitější rozehru bojových činností při respektování vývoje boje podle rozhodnutí cvičících velitelů.

Některé zásady jsou v rozporu s ustanoveními dosud platné pomůcky Vševojsk-51-12. Kromě taktických cvičení a velitelsko-štábních cvičení v terénu, tedy pro ostatní formy a metody přípravy velitelů, štábů a vojsk však tato platí i nadále (až do její novelizace).